

FIȘA DISCIPLINEI
ANUL UNIVERSITAR
2022- 2023

1. DATE DESPRE PROGRAM

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DE MEDICINA SI FARMACIE DIN CRAIOVA
1.2 Facultatea	FARMACIE
1.3 Departamentul	FARMACIE II
1.4 Domeniul de studii	SĂNĂTATE
1.5 Ciclul de studii ¹	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	FARMACIE

2. DATE DESPRE DISCIPLINĂ

2.1 Denumirea disciplinei	COMUNICAREA CU PACIENTUL ȘI ASISTENȚA FARMACEUTICĂ						
2.2. Codul disciplinei	FAR5206						
2.3. Titularul activităților de curs	Floriana Elvira Ionică						
2.4. Titularul activităților de seminar	Floriana Elvira Ionică						
2.5. Gradul didactic	Șef de lucrări						
2.6. Încadrarea (norma de bază/asociat)	Norma de bază						
2.7. Anul de studiu	V	2.8. Semestrul	IX	2.9. Tipul disciplinei (conținut) ²⁾	DS	2.10. Regimul disciplinei (obligativitate) ³⁾	DI

3. TIMPUL TOTAL ESTIMAT (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp ore					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					8
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					8
Tutoriat					
Examinări					3
Alte activități...consultații, cercuri studentesti					
3.7 Total ore studiu individual					33
3.8 Total ore pe semestru					75
3.9 Numărul de credite ⁴⁾					3

4. PRECONDIȚII (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Studentii trebuie să aibă cunoștințe de farmacologie, toxicologie, patologie clinică, biochimie.
4.2 de competențe	Capacitatea de a evalua informațiile colectate de la pacient și de a lua decizii adecvate.

5. CONDIȚII (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sala de curs cu mijloace de proiectare / mediu online.
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sala de lucrări practice / mediu online.

6. COMPETENȚELE SPECIFICE ACUMULATE⁶⁾⁷⁾

COMPETENȚE PROFESIONALE	CP1. Eliberarea medicamentelor, suplimentelor alimentare, cosmeticelor și a altor produse pentru sănătate și asistență farmaceutică. CP2. Managementul, marketingul și administrația în domeniul sănătății. CP3. Consultanța și expertiza în domeniul medicamentelor, suplimentelor alimentare, cosmeticelor și a altor produse pentru sănătate.
--------------------------------	--

COMPETENȚE TRANSVERSALE	CT1 Autonomie și responsabilitate
	- dobândirea de repere morale, formarea unor atitudini profesionale și civice, care să permit studenților să fie corecți, onești, neconflictuali, cooperanți, disponibili să ajute oamenii, interesați de dezvoltarea comunității; - să cunoască și să aplice principiile etice legate de practica medico-farmaceutică; - să recunoască o problemă atunci când se ivește și să ofere soluții responsabile pentru rezolvare.
	CT2 Interacțiune socială
	- să aibă respect pentru diversitate și multiculturalitate; - să dezvolte abilități de lucru în echipă; - să comunice oral și în scris cerințele, modalitatea de lucru, rezultatele obținute; - să se implice în acțiuni de voluntariat, să cunoască problemele esențiale ale comunității.
	CT3. Dezvoltare personală și profesională
	- să aibă deschidere către învățarea pe tot parcursul vieții; - să conștientizeze necesitatea studiului individual ca bază a autonomiei personale și a dezvoltării profesionale; - să valorifice optim și creativ potențialul propriu în activitățile de echipă; - să utilizeze tehnologia informației și comunicării.

7. OBIECTIVELE DISCIPLINEI (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Deprinderea și aprofundarea abilităților de comunicare eficientă farmacist-pacient în asigurarea asistenței farmaceutice, conform regulilor de bună practică farmaceutică; implementarea conceptului de farmacist modern, orientat către pacient.
7.2 Obiectivele specifice	Aplicarea abilităților de comunicare interpersonal în interacțiunea cu pacienții, colegii și profesioniștii din domeniul medical. Demonstrarea competenței în utilizarea abilităților interpersonal în ascultare, interviu, interacțiune de grup și dezvoltarea relațiilor. Consilierea și educarea pacientului pentru a îmbunătăți aderența acestuia la terapia medicamentoasă. Rezolvarea problemelor de terapie medicamentoasă și elaborarea unui plan de monitorizare a pacientului, activități esențiale ale serviciului de asistență farmaceutică. Identificarea celor mai eficiente metode de comunicare, pentru a iniția și menține preocuparea pacienților pentru cunoașterea și gestionarea propriilor probleme de sănătate.

8. CONȚINUTURI

8.1 Curs (unități de conținut)	Nr. ore
1. Reguli de bună practică farmaceutică referitoare la informarea pacientului. Instrumentele comunicării farmacist – pacient. Farmacistul- furnizor de servicii de asistență farmaceutică- educă, informează, interviuează și consiliază pacientul; elementele necesare unei comunicări eficiente farmacist-pacient (disponibilitate, atitudine, abordare).	2
2. Conceptul de comunicare. Tipuri de comunicare: comunicare verbală; comunicare nonverbală. Conceptul de inteligență emoțională și impactul asupra comunicării.	2
3. Categorii de comunicare identificate de către farmaciști. Etape ale comunicării cu pacientul: deschiderea comunicării, interviuarea pacientului, ascultarea empatică, aserțiunea, explicația, consilierea, feedback-ul, încheierea comunicării.	2
4. Factori care influențează comunicarea farmacist-pacient; modalități de îmbunătățire a comunicării farmacist-pacient. Bariere în comunicarea farmacist-pacient, posibilități de depășire a acestora.	2
5. Managementul conflictului; managementul anxietății pacientului; factori care modifică răspunsul la tratament; factori care influențează aderența la măsurile terapeutice. Comunicarea cu personalitățile dificile.	2
6. Asistența farmaceutică în afecțiuni ale mucoaselor, afecțiuni ale aparatului respirator și afecțiuni ale tubului digestiv. Informarea pacienților despre medicamentele eliberate pe bază de prescripție medicală. Pregătirea “interviului de comunicare”. Consilierea pacienților în legătură cu medicația OTC.	2
7. Asistența farmaceutică în afecțiuni ale aparatului cardiovascular.	2
8. Asistența farmaceutică în afecțiuni ale aparatului renal și genito-urinar și în insuficiența renală.	2
9. Asistența farmaceutică în diabetul zaharat și alte boli metabolice.	2
10. Asistența farmaceutică în afecțiunile reumatologice și imunologice.	2
11. Asistența farmaceutică în afecțiunile infecto-contagioase și dermatologice și în afecțiuni ale ochiului.	2
12. Asistența farmaceutică în managementul durerii, în tulburările de ciclu menstrual, în contracepție și în terapia hormonală de substituție.	2
13. Asistența farmaceutică în afecțiunile psihiatrice.	2
14. Asistența farmaceutică în pediatrie și geriatrie.	2

TOTAL	28 ore
BIBLIOGRAFIE Note de curs 2020-2021. Floriana Elvira Ionică: <i>Comunicarea cu pacientul și asistența farmaceutică</i> - note de curs, Editura Sitech, Craiova, 2011. Bruce A. Berger: <i>Communication Skills for Pharmacists: Building Relationships, Improving Patient Care</i> . 3rd Edition, ISBN: 978-1-58212-132-1, 2009. Ben J. Whalley, Kate E. Fletcher, Sam E. Weston, Rachel L. Howard, Clare F. Rawlinson: <i>Foundation in Pharmacy Practice</i> , ISBN 978 0 85369 747 3, Pharmaceutical Press, 2008. Greene RJ and Harris ND: <i>Pathology and Therapeutics for Pharmacists</i> , 3rd ed. London: Pharmaceutical Press, 2008. Rantucci MJ. <i>Pharmacist Talking with patients. A guide to patient counselling</i> , 2 nd ed, Lippincott Williams & Wilkins, 2007.	
8.2 Lucrări practice (subiecte/teme)	
1. Comunicarea farmacist-pacient la eliberarea produselor cu acțiune rino-oro-faringiană, antitusivă și a antiastmaticilor inhalatorii. Simularea de pacienți cu afecțiuni rino-faringiene și respiratorii- jocuri de rol.	2
2. Comunicarea farmacist-pacient la eliberarea produselor cu acțiune antiacidă și antisecretorie gastrică, coleretic-colagogă, antiemetică, hepatoprotectoare, antidiareică, laxativ-purgativă, antihemoroidală. Simularea de pacienți cu diverse simptomatologii și afecțiuni digestive, cu sau fără prescripție medicală- jocuri de rol.	2
3. Comunicarea farmacist-pacient la eliberarea produselor analgezice, antipiretice și antireumatismale, antihipertensive și antihiperglicemice. Simularea de pacienți cu simptomatologie dureroasă diversă, cu sau fără prescripție medicală, de pacienți cu HTA și pacienți cu DZ.	2
4. Comunicarea farmacist-pacient la eliberarea produselor contraceptive, de substituție hormonală (THS), produselor dermatologice și produselor cu acțiune genito-urinară. Simularea de pacienți cu afecțiuni dermatologice și genito-urinare.	2
5. Comunicarea farmacist-pacient la eliberarea preparatelor otice și oftalmice. Simularea de pacienți cu semne și simptome de otită, blefarită, conjunctivită, orjelet, cu sau fără prescripție.	2
6. Recuperări lucrări practice.	2
7. Colocviu practic.	2
TOTAL	14 ore
BIBLIOGRAFIE Floriana Elvira Ionică: <i>Comunicarea cu pacientul și asistența farmaceutică</i> - note de curs, Editura Sitech, Craiova, 2011. Bruce A. Berger: <i>Communication Skills for Pharmacists: Building Relationships, Improving Patient Care</i> . 3rd Edition, ISBN: 978-1-58212-132-1, 2009. Ben J. Whalley, Kate E. Fletcher, Sam E. Weston, Rachel L. Howard, Clare F. Rawlinson: <i>Foundation in Pharmacy Practice</i> , ISBN 978 0 85369 747 3, Pharmaceutical Press, 2008. Rantucci MJ. <i>Pharmacist Talking with patients. A guide to patient counselling</i> , 2 nd ed, Lippincott Williams & Wilkins, 2007. William N. Tindall, Marsha K. Millonig: <i>Pharmaceutical care: insights from community pharmacists</i> . CRC Press, 2002.	

9. COROBORAREA CONȚINUTURILOR DISCIPLINEI CU AȘTEPTĂRILE REPREZENTANȚILOR COMUNITĂȚII EPISTEMICE, ASOCIAȚIILOR PROFESIONALE ȘI ANGAJATORI REPREZENTATIVI DIN DOMENIUL AFERENT PROGRAMULUI

- Comunicarea eficientă a farmacistului este esențială pentru îmbunătățirea utilizării medicamentelor de către pacienți și asigurarea unor rezultate terapeutice optime. Farmaciștii pot îmbunătăți aderența pacienților la terapia medicamentoasă prin strategii adecvate, care include consilierea și educarea pacientului.
- Deprinderile dobândite la disciplina “Comunicarea cu pacientul și asistența farmaceutică” vor îmbunătăți abilitățile de comunicare interpersonal în practică și vor conduce la dezvoltarea propriului mod de comunicare eficientă cu pacienții și cu ceilalți furnizori de servicii de sănătate.
- Dezvoltarea abilităților de comunicare eficientă reprezintă primul pas în combaterea erorilor de medicație, care pot apărea în funcție de modul în care informația este colectată și comunicată.

10. REPERE METODOLOGICE

Forme de activitate	Tehnici de predare / învățare, materiale, resurse: expunere, curs interactiv, lucru în grup, învățare prin probleme/proiecte etc În cazul apariției unor situații speciale (stări de alertă, stări de urgență, alte tipuri de situații care limitează prezența fizică a persoanelor) activitatea se poate desfășura și online folosind platforme informatice aprobate de către facultate/universitate. Procesul de educație online va fi adaptat corespunzător pentru a asigura îndeplinirea tuturor obiectivelor prevăzute în fișa disciplinei.
---------------------	---

Curs	Prelegere, sinteză, dezbateri, problematizare, învățare interactivă în scopul realizării feedback-ului. Prezentări power-point, proiectare filme. Pentru varianta online: prelegerea, dezbateri, problematizarea pe baza materialelor furnizate anticipat.
Lucrări practice	Se folosesc următoarele metode combinate: aplicații practice, studiu de caz, proiecte . Explicația și demonstrația importanței comunicării eficiente farmacist- pacient. Identificarea și combaterea erorilor de medicație prin dezvoltarea abilităților de comunicare. Prezentarea, evaluarea și rezolvarea unor cazuri clinice. Simularea de pacienți- jocuri de rol. Pentru varianta online: descrieri experimentale, proiecte, dezbateri , pe baza materialelor furnizate anticipat. Prezentările vor fi însoțite de material video explicativ referitor la modul de desfășurare și realizare al aplicației practice.
Studiu individual	Înainte de fiecare curs și a fiecărei lucrări practice.

11. PROGRAM DE RECUPERARE

Recuperări absențe	Nr. absențe care se pot recupera	Locul desfășurării	Perioada	Responsabil	Programarea temelor
	3	Sala 501/ mediu online	Penultima săptămână din semestru	Șef lucr. dr. Floriana Elvira Ionică	În funcție de temele la care s-a absentat
Program de consultații/ cerc științific studențesc	2 ore/săpt.	Sala 501/ mediu online	Vineri - 15 ⁰⁰ -17 ⁰⁰	Șef lucr. dr. Floriana Elvira Ionică	În funcție de nevoile studenților
Program pentru studenții slab pregătiți	4 ore/sem.	Sala 501/ mediu online	Ultimele 2 săptămâni.	Șef lucr. dr. Floriana Elvira Ionică	În funcție de nevoile studenților

12. EVALUARE

Tip de activitate	Forme de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	Examen oral.	Examen oral. (examen scris/sistem grilă cu ajutorul platformei informatice, în varianta online).	85%
Lucrări practice	Aplicație practică.	În ultima săptămână a semestrului (scris) /cu ajutorul platformei video în varianta online.	15%
Verificările periodice			
Prezența la curs			
Standard minim de performanță			Cunoașterea elementelor esențiale ale procesului de consiliere a pacientului în farmacie și de stabilire a unei relații terapeutice farmacist-pacient.

13. PROGRAME DE ORIENTARE SI CONSILIERE PROFESIONALĂ

Programe de orientare și consiliere profesională (2 ore/lună)		
Programare ore	Locul desfășurării	Responsabil
Ultima zi de vineri a fiecărei luni, orele 15 ⁰⁰ -17 ⁰⁰	Sala 501(Extindere)/ mediu online	Șef lucr. dr. Floriana Elvira Ionică

Data avizării în Departament: 30.09.2022

Director de Departament,
Conf. univ. dr. Ludovic Everard Bejenaru

Coordonator Program de studii,
Prof. univ. dr. Johnny Neamțu

Responsabil disciplină,
Șef lucrări dr. Floriana Elvira Ionică

Notă:

- 1) Ciclul de studii – se alege una din variantele: L (licență)/M (master)/D (doctorat).
- 2) Tip (conținut) – se alege una din variantele:
 - pentru nivelul de licență: DF (disciplină fundamentală)/DD (disciplină din domeniu)/DS (disciplină de specialitate)/DC (disciplină complementară);
 - pentru nivelul de master: DA (disciplină de aprofundare)/DS (disciplină de sinteză)/DCA (disciplină de cunoaștere avansată).
- 3) Regimul disciplinei (obligativitate) – se alege una din variantele: DI (disciplină obligatorie)/DO (disciplină opțională)/DFac (disciplină facultativă).
- 4) Un credit este echivalent cu 25 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual).
- 5) Se poate acorda o bonificație pentru prezență.
- 6) Din cele cinci competențe profesionale (cele care se trec în foaia matricolă) se aleg cele în care se încadrează disciplina.
- 7) Competențele transversale sunt în număr de trei și se notează de la C6–C8: C6. Autonomie și responsabilitate; C7. Interacțiune socială; C8. Dezvoltare personal și profesională.